

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Венета ХРИСТОВА Матеева

ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, катедра „Стопанско управление”

Научна специалност 05.02.18 Икономика и управление (индустрия).

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ в научна област: 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление: 3.8. „Икономика“, научна специалност: „Икономика и управление (индустрия)“

Тема на дисертационния труд: „Предприемачеството в контекста на концепцията за устойчиво развитие“

Автор на дисертационния труд: Александър Тихомиров Личев

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 1058 от 26.10.2023 г. на Ректора на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов.

1. Общо представяне на дисертационния труд

Разработеният труд е в обем от 238 страници и се състои от увод, три глави, заключение, списък с използвани общо 198 източници, от които 125 на български език, 25 чуждестранни източници и 48 бр. интернет страници. Приложена е и Декларация за оригиналност и достоверност. В разработката има 13 приложения, а анализите в нея са онагледени с 7 таблици и 66 фигури.

Избраната тема на дисертационният труд е безспорно актуална и значима, с фокус върху предизвикателството интереси на предприемачеството и обществото. Дисертационният труд подчертава

значението на новата реалност, която подтиква предприемачите да се ангажират с много повече от постигането само на високи икономически резултати като демонстрират грижа от екологичен, социален и друг характер, до скоро възприемани като странични дейности. Докторантът сполучливо идентифицира и анализира връзките предприемачество и устойчиво развитие като очертава перспективи и разкрива възможности за бъдещи изследователски търсения. Целта и задачите на предложения дисертационен труд кореспондират с нарастващите потребности на настоящето, а последователното им реализиране очертава насоки за стимулиране на предприемаческата инициатива с обосновано предложение на адекватен на съвременните реалности модел за постигане на устойчиво предприемачество в България. Обектът и предметът на изследването са добре дефинирани, а методите включват адекватни инструменти за достигане същината на изучаваната материя. Изследователската теза е коректно формулирана и последователно развита и доказана в изложението. Ясно са изведени ограничителните условия на изследването.

Изложението на дисертационния труд е гладко, добре структурирано и логически правилно конструирано с оглед постигане целта и доказване на тезата и съпътстващите хипотези към нея.

В първа глава са разгледани теоретични обосновки на същността и съвременните измерения на предприемачеството, факторите, които му въздействат и устойчивото развитие. Авторът проучва и умело анализира множество виждания в тази посока като на тяхна база дава собствена интерпретация за това що е предприемачество. Във втора глава фокусът на изследване е предприемачеството през призмата на българските условия. Анализират се възникването, еволюцията и влиянието върху формирането на предприемаческата култура, релацията национална специфика - глобални тенденции за устойчиво развитие в развитието на предприемачеството у нас. Логичен завършек на тази част от труда е извеждането на концептуална

рамка и методология за провеждане на емпирично проучване на нагласите и поведението на съвременните български предприемачи с обект сектор „С“ – Преработваща индустрия. Третата глава е практико-приложна, визуализирана с подходящи графични изображения на получените емпирични резултати и богата аналитичност, позволяваща на докторанта аргументирано да достигне до потвърждаване на хипотезите в труда. На тази основа обосновано се предлага модел на устойчиво развитие на предприемачеството, открайват се основните моменти на процеса на реализация на устойчивото предприемачество в България и се предлага обобщен изходен модел на процес, насочен към устойчиво развитие. Към всяка обособена част от дисертационния труд са изведени изводи, служещи за основа на следващата му част.

Считам, че автореферата коректно отразява дисертационния труд. Той има общ обем от 49 страници и съдържа изискуемата информация относно авторови приноси, списък с публикациите по тематиката на дисертационния труд, участия в научни форуми.

Приложените публикации по дисертацията са 4, като 2 от тях са статии в издания, налични в Националния референтен списък, а 2 са доклади, изнесени на научно-практически национални и международни конференции в периода 2021-2022 г. Те изцяло третират проблеми, последващи разработени в дисертационния труд или са резултати от направени теоретико-практически изследвания в сферата на дисертацията. Съгласно националните и вътрешноуниверситетските наукометрични показатели докторантът покрива напълно изискванията за публикациите.

2. Научни и практико-приложни приноси на дисертационния труд

Посочените в автореферата научни приноси отразяват коректно работата на докторанта и постигнатото в дисертацията. Приемам изведените приноси, а именно:

1. Въз основа на проследен генезис на предприемаческата институция и нейното значение в развитието на обществата са дефинирани същността и обхватът на понятията „предприемач“ и „предприемачество“ като са обвързани с еволюцията на явленията в нашата страна, като се очертават исторически обусловени особености, проявяващи се на фона на разгръщащите се съвременни глобални тенденции.

2. Разгледани, обобщени и критично анализирани са схващания и постановки във връзка с изясняване на устойчивото развитие и разбиране на новите отговорности към предприемачите. Откроена е авторова позиция и съответни интерпретации, засягащи възможностите за практическа реализация при съвременните условия.

3. Разработен е методологически инструментариум и е проведено емпирично проучване върху съвременното българско предприемачество във връзка с отчитане възможностите за преход към устойчиво развитие. Практическото проучване идентифицира значими проблеми, откроени приоритети и очертани насоки за положителни промени в предприемаческата практика у нас.

4. При отчитане изискванията на концепцията за устойчиво развитие и съобразяване със спецификата на актуалната ситуация, е разработен и обоснован авторов модел, насочен към стимулиране развитието на отговорно и устойчиво предприемачество в България.

3. Бележки и препоръки към дисертационния труд

Считам, че част от дисертационния труд следва да бъде основа на статия, подготвена за публикуване в първични научни бази данни и силно препоръчвам на докторанта да реализира това. Според мен такава

публикация би била източник на последващи научни търсения с фокус устойчивостта в предприемачеството и извън България.

4. Обобщена оценка на дисертационния труд

Обобщавайки казаното до тук, може да се заключи, че предложението дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академични състав в Република България и по безспорен начин обогатява теорията и практиката. В тази връзка, той следва да бъде оценен с положителна оценка. Предлагам на членовете на научното жури да присъдят придобиването на образователна и научна степен „доктор“ на Александър Тихомиров Личев в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.8. „Икономика“, научна специалност „Икономика и управление (индустрия)“.

01.12.2023 г.

Велико Търново

Член на научното жури:
доц. д-р Га Христова

